

ROLA REKTORA W BUDOWANIU DŁUGOTRWAŁYCH RELACJI SZKOŁY WYŻSZEJ Z OTOCZENIEM

Krzysztof Pawłowski

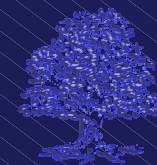
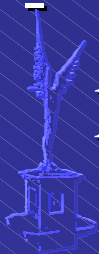
Rektor WSB-NLU w Nowym Sączu oraz WSB w Tarnowie

Konferencja naukowa „Marketingowe zarządzanie uczelnią

Poznań, 9 –11 marzec 2005 roku

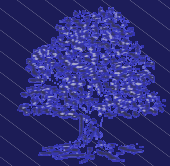
Założenia referatu

- tezy wyraziście subiektywne, gdyż w głównej mierze oparte na doświadczeniach osobistych autora (a nawet fizykowi trudno jest zobiekttywizować analizę własnych działań)
- tezy dzisiaj niesprawdzalne, gdyż brak jest wystarczająco długiego upływu czasu niezbędnego do obiektywnej oceny skuteczności działania PR w przypadku szkoły wyższej
- tezy nieco przekorne (autor ma nadzieję, że zmuszą do przemyślenia działań własnych i dyskusji)

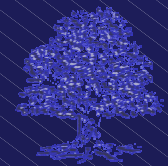
Uwaga dla słuchaczy i czytelników

Część doświadczenia autora ma obecnie znaczenie wyłącznie historyczne, nie przydatne w dzisiejszej rzeczywistości – dotyczy to szczególnie promocji w pierwszym okresie tworzenia szkoły, budowanej jako instytucja unikalna w początkowym okresie transformacji systemowej, doświadczenie użyteczne to sposób tworzenia PR.

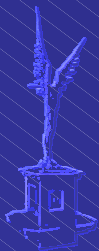
Pytanie zasadnicze

Dlaczego w Polsce uczelnie prywatne pomimo drastycznie słabszych zasobów (ludzkich i materialnych) w stosunku do uczelni państwowych, potrafiły tak skutecznie i w tak krótkim czasie zdobyć rozpoznawalną pozycję i zagospodarować ponad 25% rynku edukacyjnego?

Pytanie pomocnicze I

Dlaczego wśród dziesięciu najmocniej rozpoznawalnych uczelni prywatnych w Polsce niemal wszystkie są w środowisku akademickim kojarzone z osobą założyciela lub głównego organizatora (w przypadku, gdy formalny założyciel jest instytucją – osobą prawną)?

Szkoła Balickiego

Szkoła Bartnickiego

Szkoła Eliasza

Szkoła Koźmińskiego

Szkoła Łazarskiego

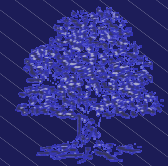
Szkoła Olejniczaka

Szkoła Pomianka

Szkoła Roczynialskiego

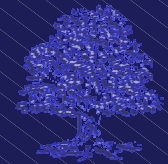
Szkoła Szabłowskiego

Szkoła Zdanowskiego

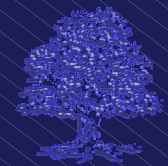
Pytanie pomocnicze II

Co może być źródłem przewagi konkurencyjnej w przypadku uczelni prywatnych (czynnikiem, którym nie dysponują uczelnie państwowe)?

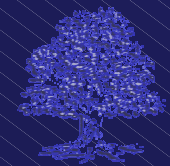
Pytanie pomocnicze III

Czy o rozpoznawalności marki uczelni decydują tak jak w przypadku korporacji biznesowych wysokość kwoty przeznaczonej na marketing, w tym promocję i reklamę, czy też co innego?

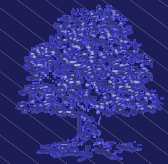
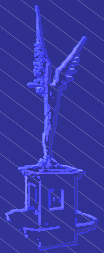
Teza główna

W przypadku szkoły wyższej znacznie ważniejsza od ilości pieniędzy przeznaczonych na reklamę jest uzyskanie zaufania do uczelni.

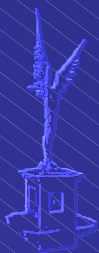
Teza szczegółowa I

Znacznie łatwiej zdobyć zaufanie do uczelni wśród interesariuszy, jeżeli uczelnia ma silnego, rozpoznawalnego, stałego lidera, który potrafi wzbudzić do swojej osoby powszechne zaufanie.

Teza szczegółowa II

Zaufanie do lidera powinno służyć głównie do uzyskania czasu niezbędnego do zdobycia długoterminowego zaufania do instytucji. Czasu potrzebnego na stworzenie wysokiej jakości zespołu pracowników dydaktycznych, uzyskania wysokiej jakości oferty dydaktycznej i wysokiej jakości jej realizacji.

Modele powstawania prywatnych szkół wyższych w Polsce I

A. INSPIRACJE

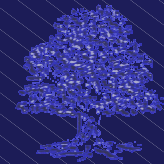
I. silna, wieloosobowa grupa profesorów z wyrazistą postacią lidera o dużym dorobku naukowym i wyrazistych cechach przywódczych

przykłady: WSPiZ im. L. Koźmińskiego

WSH im. A. Gieysztor

II. „spółdzielnia profesorska” – grupa profesorów wywodząca się z jednej uczelni, z wybieralnym, zmieniającym się rektorem (typ Akademia Ekonomiczna BIS)

przykłady: znane, ale nieprzytaczane

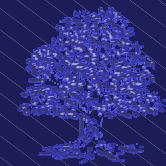

III. silna, innowacyjna i przedsiębiorcza osoba ze środowiska akademickiego, gromadząca wokół siebie zespół współpracowników i tworząca wyrazistą, mocną organizacyjnie i budżetowo instytucję założycielską

przykłady: W. Balicki i Towarzystwo Edukacji Bankowej
T. Pomianek i Stowarzyszenie Promocji
Przedsiębiorczości

IV. założyciel przedsiębiorca spoza środowiska akademickiego tworzący uczelnię jako przedsiębiorstwo komercyjne i wynajmujący rektora i kadre dydaktyczną

przykłady: znane, ale nieprzytaczane

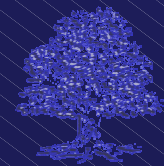

V. inicjatywy nietypowe z wyrazistymi inspiracjami politycznymi

przykłady: Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
i jej Szkoły Administracji Publicznej
K. Pawłowski i WSB-NLU

VI. inicjatywy będące mieszaniną wcześniejszych modeli (w różnych proporcjach)

przykłady: większość uczelni o mniej rozpoznawalnych markach

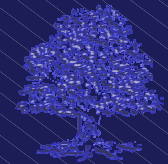
Modele powstawania prywatnych szkół wyższych w Polsce II

B. TYPY UCZELNI ILOŚĆ CZY JAKOŚĆ

Dwa skrajne przykłady:

1. duża liczba studentów z niskim czesnym
2. ograniczona liczba studentów z wysokim czesnym

+ duża ilość przypadków pośrednich

C.

Model racjonalny

w momencie startu przyjęcie na studia zaoczne dużej liczby studentów z niskim czesnym, realizujących tani budżetowo program studiów – szybka akumulacja kapitału i przeznaczenie go na inwestycje, a w ślad za tym stopniowe podnoszenie jakości oferty i stopniowy wzrost liczby studentów stacjonarnych

Model nieracjonalny

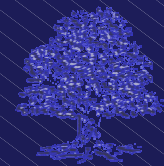
w momencie startu przyjęcie na drogie w realizacji studia stacjonarne niewielkiej grupy studentów z czesnym nie pokrywającym kosztów i postawienie na jakość pierwszych grup absolwentów

Jeżeli z oczywistych względów większe szanse mają modele I, II, III (INSPIRACJE) i model racjonalny to dlaczego przetrwała i ma się nieźle inicjatywa sądecka?

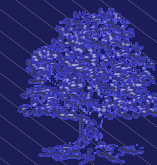
Dwie możliwe odpowiedzi:

- ✓ „akademicka” (wysoka jakość absolwentów)
- ✓ „rynkowa” (skuteczne metody zarządzania)

UWAGI do przypadku sądeckiego

1. Dla oceny jakości absolwentów potrzeba minimum kilku w miarę licznych roczników absolwentów i kilku lat ich pracy, a więc minimum 10-12 lat. Marka WSB-NLU została rozpoznana po 5 latach od założenia uczelni.
2. WSB-NLU przeznaczala i przeznaczala na reklamę bardzo małe środki w praktyce (w przeciwieństwie do głównych konkurentów) nie istnieje na rynku reklamowym.

Wyjaśnienie przyczyn rozpoznania marki w przypadku sąddeckim

- Uzyskanie w krótkim czasie zaufania interesariuszy uczelni

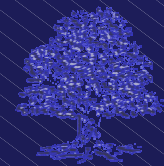
Pytanie badawcze:

Czy możliwe jest skuteczne przełożenie zaufania do lidera na zaufanie do instytucji?

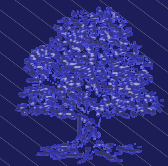
Najważniejsze grupy interesariuszy uczelni

1. studenci i ich rodzice (opiekunowie)
2. absolwenci
3. potencjalni pracodawcy
4. pracownicy uczelni
5. otoczenie lokalne – miasto i jego mieszkańcy, region
6. partnerzy instytucjonalni uczelni

Narzędzia dotarcia do interesariuszy

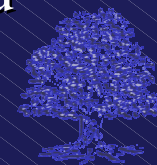
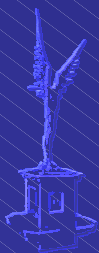
1. Media
2. PR bezpośredni
3. Działalność konferencyjna i publicystyczna

Relacje rektora ze studentami I (przykład własny)

Studenci

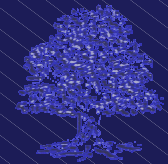
- witam wszystkie lata studiów na wszystkich kierunkach na początku roku akademickiego (wizyty na wykładach)
- przed świętami Bożego Narodzenia łamię się opłatkiem i składam życzenia wszystkim studentom osobiście
- 2-3 razy w roku mam dwugodzinny czat internetowy ze studentami
- organizuję „podwieczorki z rektorem” (w grupach około 20 osobowych) dla wszystkich chętnych studentów I i V roku studiów stacjonarnych

Relacje rektora ze studentami II

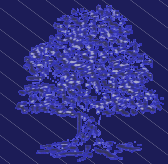
(przykład własny)

- raz w roku spotykam się z liderami wszystkich organizacji studenckich
- 2- 3 razy w roku biorę udział w dyskotekach studenckich (60 minut *rock and rolla* z około 20 studentkami)
- uczestniczę we wszystkich konferencjach i innych wydarzeniach organizowanych przez studentów
- odpowiadam na każdy list studenta wysłany do mnie
- przygotowuję specjalny tekst do każdego numeru gazety studenckiej (często mający charakter formujący, a nie tylko informacyjny)

Relacje z rodzicami

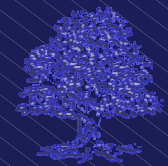
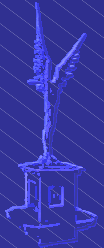
- przed Nowym Rokiem list do rodziców wszystkich studentów studiów stacjonarnych z życzeniami i informacją o uczelni
- powszechny udział rodziców w graduacji
- zniżka czesnego dla drugiego dziecka z rodziny podejmującego studia

Relacje rektora z absolwentami I

(przykład własny)

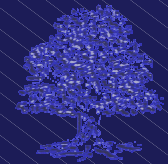
- osobiste uczestnictwo w corocznej graduacji wszystkich absolwentów i stworzenie specyficznej, emocjonalnej atmosfery
- utrzymywanie osobistego kontaktu listownego lub telefonicznego z grupą około 100 najbardziej znaczących absolwentów
- promocja najciekawszych karier absolwenckich w mediach przy okazji wywiadów, artykułów, itp.
- organizacja przez szkołę corocznych zjazdów absolwentów

Relacje rektora z absolwentami II

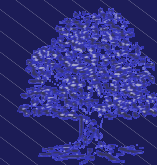
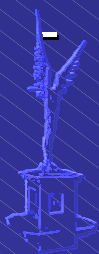
(przykład własny)

- tworzenie instytucjonalnych związków absolwentów z uczelnią, także poprzez przywileje absolwenckie
- utrzymywanie przez szkołę Internetowego Forum Absolwentów
- wysyłanie do około 250 znanych przedsiębiorców i menedżerów listy najlepszych absolwentów
- indywidualna pomoc w uzyskiwaniu miejsc pracy dla nielicznych potrzebujących pomocy (mniej niż 10 osób rocznie)

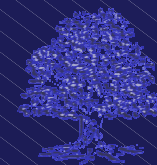
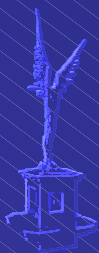
Relacje rektora z potencjalnymi pracodawcami (przykład własny)

- udział (od początku tworzenia szkoły) aktywny w działalności lokalnej Izby Gospodarczej
- współorganizowanie ogólnopolskich organizacji biznesowych – BCC, ZPPE-PKPP i działalność w nich
- organizacja specjalnych szkoleń dla zarządów dużych firm i obecność na szkoleniach
- rozsyłanie do pracodawców listy najlepszych absolwentów z moimi rekomendacjami
- udział (przez 11 lat) w pracach jury Konkursu na Dyrektora Personalnego Roku (Rzeczpospolita/BIGRAM)

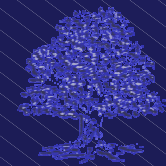
Relacje rektora z pracownikami uczelni (przykład własny)

- organizacja dorocznego *faculty meeting* poprzedzającego rozpoczęcie roku akademickiego, na którym jest przedstawiana polityka uczelni
- kontakt za pomocą intranetowej gazetki uczelnianej (adresowanej wyłącznie do pracowników)
- organizacja dorocznych imprez integracyjnych

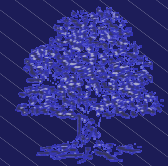
Relacje rektora z otoczeniem lokalnym - miasto, mieszkańcy, region (przykład własny)

- wykorzystanie mediów lokalnych do informowania o wydarzeniach dziejących się w uczelni, sukcesach
- organizacja spotkań z gośćmi odwiedzającymi uczelnię dla około 250 lokalnych *opinion makers* (Instytut Kisiela)
- zgoda na organizację na terenie uczelni różnorodnych imprez, konferencji, spotkań
- fundowanie stypendiów
- utworzenie Akademickiego Liceum i Gimnazjum

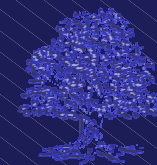
Relacje rektora z partnerami instytucjonalnymi uczelni I (przykład własny)

- przewodniczenie przez jedną kadencję KRUN
- udział we wszystkich ważnych konferencjach, zjazdach, inicjatywach środowiska akademickiego w Polsce
- aktywna działalność publicystyczna na temat systemu organizacji i finansowania szkolnictwa wyższego w Polsce
- tworzenie aliansów, stowarzyszeń z wybranymi uczelniami wyższymi (SR Jakości Kształcenia „STARS”)

Relacje rektora z partnerami instytucjonalnymi uczelni II (przykład własny)

- wieloletnia działalność w SEM „FORUM”
- PR bezpośredni z liderami środowiska akademickiego, politykami (szczebla państwowego, regionalnego, lokalnego)
- działalność w pozaśrodowiskowych inicjatywach (kapituły i jury kilku konkursów), publicystyka i działalność konferencyjna nt. rozwoju lokalnego
- poprzez oferowanie specjalnie „skrojonych” studiów podyplomowych i kontakty osobiste dotarcie do różnych środowisk zawodowych i instytucji (np. studia podyplomowe dla księży sióstr zakonnych, oficerów WP, lekarzy służb więziennych)

Konsekwencje działalności zewnętrznej rektora

Bilans czasu

- jako reguła aktywność sześć dni w tygodniu wraz z pisaniem publikacji w niedzielne przedpołudnie, łącznie 60-70 godzin tygodniowo

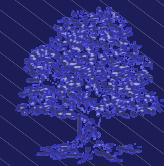
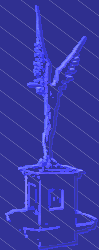
Proporcje czasowe (uproszczony podział):

30% wyjazdy poza Nowy Sącz (podróże zagraniczne, udział w konferencjach, spotkaniach, itd.)

20% działalność publikacyjna

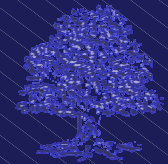
20% czas poświęcony studentom i absolwentom

20% zarządzanie uczelnią i kontakty z pracownikami

Konsekwencje działalności zewnętrznej rektora

- bardzo duża aktywność w kontaktach z mediami (zasada pierwszego telefonu i ciekawych, niestandardowych wypowiedzi)
- oszczędzenie na kosztach reklamy kilku milionów zł w ciągu 13 lat - ponad 1 tys. informacji prasowych (zaoszczędzenie około 10% kosztów inwestycji w zaplecze materialne)
- konieczność swoistej „przezroczystości” osobistej i uczelnianej (coroczne publikowanie budżetu wykonanego, audyt w PricewaterhouseCoopers, otwartość)
- delegowanie uprawnień w uczelni (z wyłączeniem finansów i decyzji dotyczących zatrudnienia)
- relatywnie słabe relacje z *faculty*

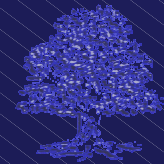
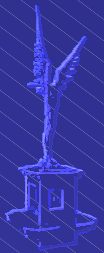

Uwagi końcowe

I. Trzy modele zarządzania uczelnią:

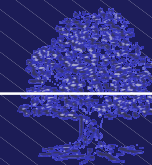
- „prezydencki” - na wzór uczelni amerykańskich
- „rektorski” – europejski; uczelnie państwowe, „pierwszy wśród równych mu”
- „kanclersko-rektorski” – funkcjonujący w niektórych uczelniach niepaństwowych

Osobiście preferuję model „prezydencki” i w praktyce go realizuję, model „rektorski” – mało efektywny, model „kanclersko-rektorski” prowadzi do nieuniknionych konfliktów.

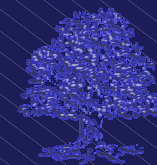

II. PR „rektorski” w uczelniach państwowych w porównaniu z WSB-NLU

	Uczelnie państwowe i prywatne uczelnie akademickie	WSB-NLU
Co jest przewagą uczelni	Akcent na dorobek naukowy kadry i siłę instytucji	Akcent na osiągnięcia absolwentów, jakość programów i atmosferę wśród studentów
Zadania rektora w zakresie PR	<ol style="list-style-type: none"> 1. PR wewnętrzny – rektor jako lider uczonych 2. PR zewnętrzny – poprzez okazanie „dostojności”, pokazanie siły i długowieczności uczelni 3. <i>lobbying</i> w instytucjach rządowych dla pozyskania środków 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pokazanie uczelni jako nachylonej w stronę studentów 2. PR bezpośredni wśród studentów, absolwentów i pracodawców 3. poprzez aktywność ograniczenie wydatków na promocję

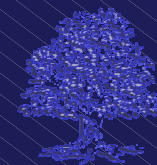
**Który model okaże się bardziej skuteczny
patrząc na rezultaty za 20 i 50 lat?**

Zgodnie z zaleceniami prof. J. Dietla (*Czy potrzebne jest zarządzanie marketingowe w szkolnictwie wyższym w „Marketing szkół wyższych”*, WSB, Poznań 2004) dotyczącym sposobów uzyskania przewagi konkurencyjnej na rynkach docelowych staramy się znaleźć i wzmocnić cechy wyróżniające WSB-NLU wśród innych, jej *differentia specifica*.

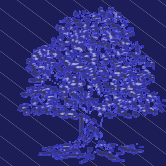
Ja wręcz mówię o unikalności jako podstawowym czynniku uzyskania przewagi konkurencyjnej.

Niewątpliwie prowadzenie PR zarówno wewnętrznego jak i zewnętrznego bezpośrednio przez rektora jest elementem naszej unikalności.

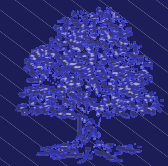
Według M. Rydela i S. Ronkowskiego (*Marketing partnerski* w „*Marketing i Rynek*”, 1995, nr 9 s. 12) oraz B. Iwankiewicz-Rak (*Zarządzanie marketingowe szkołą wyższą* w „*Marketing szkół wyższych*”, WSB, Poznań 2004) skuteczność zarządzania współczesnymi ofertami usługowymi zależy od właściwego zaadaptowania tzw. marketingu relacji.

WSB-NLU z zastosowania marketingu relacji, tzn. zbudowania łańcucha partnerstwa, to jest precyzyjnej, wielostronnej i wielopoziomowej sieci partnerstwa uczyniła jeden z podstawowych sposobów budowania SIŁY MARKI

Czy „tylko duży może więcej”? (za D. Tworzydło, S. Gawroński *Wykorzystanie PR w zarządzaniu szkołą wyższą w Marketing szkół wyższych*, WSB, Poznań 2004).

WSB-NLU jest uczelnią średniej wielkości, która zamiast dużych pieniędzy zastosowała unikalne, ale skuteczne rozwiązanie PR.

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Pawłowski

krzysztof.pawlowski@wsb-nlu.edu.pl